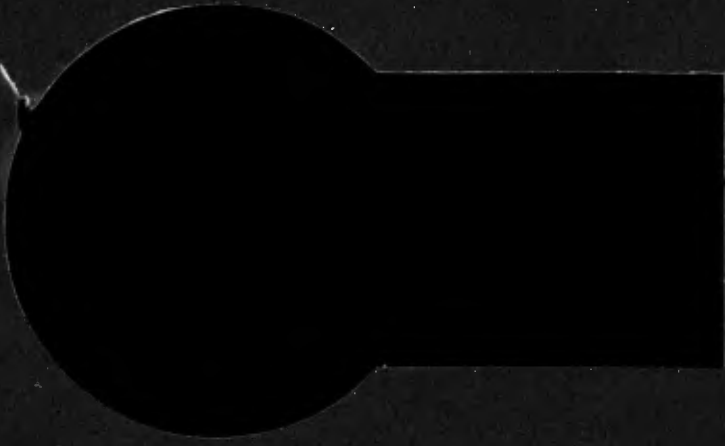

MUZIEK en
THEATER
NETWERK

BOEKMAN*stichting*

Studiecentrum voor kunst, cultuur en beleid

Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
telefoon bibliotheek 020-624 37 39
fax 020-638 52 39
e-mail e.boekman@inter.NL.net

De uitleentermijn bedraagt 4 weken. Verlenging met 4 weken is mogelijk, tenzij de publikatie inmiddels is gereserveerd.

De uitleentermijn is verstreken op:

21 DEC. 1999

31 OKT. 2001

BELEIDSPLAN 1997 - 2000

**Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739**

De Netwerk Aanpak (reprise)

Ideële distributie van jazz, theater en actuele muziek

Muziek en Theater Netwerk

Beleidsplan 1997-2000

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	1
1. Ontstaan van Muziek en Theater Netwerk	2
1.1 De geboorte	2
1.2 Het geld	3
1.3 Het beleid	3
2. Doelstelling en werkwijze	5
2.1 De doelstelling	5
2.2 De werkwijze	5
- Podiumsubsiëring en tournee-organisatie	
- Publiekswerving en educatie	
- Advies en samenwerking	
- Podiumplannen op maat	
- Positie in het veld	
3. Jazz, theater en eigentijdse podiumkunst: een stand van zaken	7
3.1 Inleiding	7
3.2 Eigentijdse podiumkunst	7
3.3 Jazz en geïmproviseerde muziek	8
3.4 Eigentijds theater	9
4. Consequenties voor de aanpak van Muziek en Theater Netwerk	10
4.1 Algemeen	10
4.2 Jazz en geïmproviseerde muziek	12
4.3 Eigentijds theater	15
5. Beleid en samenwerking binnen de podiumkunst-distributie	16
5.1 Inleiding	16
5.2 Gaudeamus, Nederlands Impresariaat	16
5.3 Fonds voor de Podiumkunsten, Programmeringsfonds, AMI	17
5.4 Samenwerking met de provincies	19
5.5 Organisaties van podia en musici en theatermakers	19
6. Organisatie en financiën Muziek en Theater Netwerk	21
6.1 Organisatie, personeel en bestuur	21
6.2 Financiële administratie en subsidiesystematiek	22

BIJLAGEN

- Begroting Muziek en Theater Netwerk 1997 en 1998
- Toelichting op de begroting

INLEIDING

Dit is het Beleidsplan 1997-2000 van de Stichting Muziek en Theater Netwerk (MTN). MTN is voortgekomen uit de Stichting Theater Netwerk Nederland (TNN) en de Stichting Jazz en Geïmproviseerde Muziek in Nederland (SJIN) die met ingang van 1 januari 1997 niet meer bestaan als zelfstandige organisaties. Daarnaast wordt samengewerkt met de Stichting Gaudeamus, centrum voor hedendaagse muziek.

TNN, SJIN en Gaudeamus maakten elk eigen beleidsplannen ter voorbereiding van de Kunstenplanperiode 1997-2000. Door de fusie tussen TNN en SJIN is een nieuw beleidsplan noodzakelijk geworden.

Het werkveld van de 'podiumkunst distributie' is in beweging. Muziek en Theater Netwerk, Gaudeamus en het Nederlands Impresariaat, en daarbij de stichting Popmuziek Nederland, het Rasa Netwerk Niet-Westerse Muziek en het Netwerk Oude Muziek spreken met elkaar over hun werkwijzen. Dit beleidsplan geeft inzicht in onze werkwijze en opvattingen. Maar we hopen dat het ook een bijdrage kan zijn aan de gesprekken over een betere inrichting van ons werkveld.

Onze inzet is: het mogelijk maken van artistieke vernieuwing op de Nederlandse podia voor theater, jazz en actuele muziek door de introductie van 'nieuwe makers' bij programmeurs en publiek.

Jan Schretzmeijer, directeur

Amsterdam, augustus 1997

HOOFDSTUK 1

Het ontstaan van Muziek en Theater Netwerk

1.1 De geboorte

September 1995. Theater Netwerk Nederland (TNN), de Stichting Jazz & Geïmproviseerde Muziek in Nederland (SJIN) en Gaudeamus (centrum voor hedendaagse muziek) besluiten tot de oprichting van het samenwerkingsverband 'Muziek en Theater Netwerk'. Eerst gaat het alleen om de bundeling van de distributie-activiteiten van de drie zelfstandige stichtingen, maar gaandeweg lijkt de volledige fusie van Theater Netwerk en de SJIN de beste mogelijkheid.

Aldus geschiedt. Per 1 januari 1997. Gaudeamus blijft als zelfstandige stichting samenwerkingspartner in Muziek en Theater Netwerk. De ondersteuning van het circuit van kleine podia voor eigentijdse muziek wordt ondergebracht bij MTN.

De toenadering van de drie organisaties is ingegeven door een gemeenschappelijke identiteit en de gedachte dat krachtenbundeling tot meerwaarde kan leiden. Wat de drie bindt is:

- de ideële aanpak
- de inzet voor nieuwe en eigentijdse vormen van podiumkunst
- de houding ten opzichte van de markt: aan de markt overlaten wat de markt zelf kan dragen
- de betrokkenheid bij de organisatie van de podia (niet alleen maar voorstellingen verkopen).

Verschillen zijn er ook: qua organisatie, activiteiten, subsidiemethoden en programmeuzes.

Belangrijke voordelen van de nieuwe situatie zijn:

- een gezondere bedrijfsvoering: minder overhead, meer geld voor podia en podiumkunstenaars
- een bundeling van geldstromen en afstemming van activiteiten richting podia
- beter kunnen inspelen op actuele artistieke ontwikkelingen (toenemende 'interdisciplinaire' programmering op de podia, een grotere diversiteit en stijlverscheidenheid bij de makers)
- beter kunnen inspelen op de behoefte van publiek om zich breder te oriënteren
- een sterkere positie tegenover de subsidiërende overheden (Rijk, provincies en gemeenten); Theater Netwerk brengt de goede (subsidie-)relaties met provincies in, de SJIN en Gaudeamus vooral rijkssubsidies.
- een overzichtelijkere inrichting van de podiumkunst-distributie

Tussen 1997 en 2000 zullen deze veronderstelde voordelen moeten worden verzilverd.

1.2 Het geld

Muziek en Theater Netwerk krijgt geld van het Ministerie van OCenW, en van de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht, Flevoland, Overijssel, Gelderland, Noord-Brabant, Limburg en (vanaf 1998) Zeeland. Theater Netwerk Nederland brengt de provinciale subsidies in; TNN en SJIN ontvangen beide rijkssubsidie.

De provinciale subsidies zijn voorlopig gelijk gebleven en in enkele gevallen toegenomen. Maar de gemeenschappelijke rijkssubsidies van Theater Netwerk en de SJIN zijn drastisch gewijzigd.

- (voorheen) Theater Netwerk krijgt een rijkssubsidie van *f* 725.000,=. Dat is weliswaar *f* 250.000,= meer dan de kunstenplansubsidie 1993-1996, maar toch beduidend minder dan de gevraagde (ruim) twee miljoen. Cruciaal in de subsidiebeschikking is bovendien dat het extra bedrag uitdrukkelijk bestemd is voor co-financiering met provincies. Het mag dus niet besteed worden aan loonkosten. Gevolg: minder personeel.
- (voorheen) SJIN krijgt een rijkssubsidie van *f* 1.625.000,=. Dat is maar liefst 25% minder dan het budget van de periode 1993-1996, om precies te zijn: een verlaging van *f* 550.000,=. De subsidiebeschikking eist expliciet een reductie van de personeelsformatie.

1.3 Het beleid

Het zal duidelijk zijn dat we door deze financiële omstandigheden niet alle plannen kunnen realiseren die ons voor ogen stonden bij het schrijven van de eerdere beleidsplannen. De consequenties daarvan:

Algemeen

- fusie van de organisaties SJIN en Theater Netwerk
- minder personeel (van in totaal 19 medewerkers voor 13,9 fte eind 1995 naar in totaal 10 medewerkers voor ca. 8 fte eind 1997)
- een sterker accent op de kerntaken: podiumsubsiëring en tournee-organisatie ten behoeve van nieuwe makers
- marketing & promotie minder op 'research & development' niveau en meer op puur praktisch niveau
- minder arbeidsintensieve activiteiten zonder externe financiering of eigen inkomsten
- de bescheiden ruimte voor co-financiering bijna alleen gebruiken in die provincies die daadwerkelijk extra investeren in de podiumkunst-distributie (theater of jazz)

Theater

(aanpassingen t.o.v. Beleidsplan Theater Netwerk)

- minder werkbudget van het Rijk, maar meer van de provincies
- nõg minder activiteiten in provincies die geen financiële bijdrage leveren
- geen budgetten voor theater-kernpodia in grote steden

Jazz & geïmproviseerde muziek

(aanpassingen t.o.v. Beleidsplan SJIN)

- minder werkbudget voor de podia
- zeer bescheiden begin van het Jazz Service Bureau
- geen budget meer voor bijzondere, grensverleggende projecten (v/h SJIN-producties)

HOOFDSTUK 2:

Doelstelling en werkwijze Muziek en Theater Netwerk

2.1 De doelstelling

Ideële distributeur

Muziek en Theater Netwerk (MTN) is een ideële distributeur van kleinschalige eigentijdse podiumkunsten. MTN ondersteunt theaters en concertpodia bij de programmering.

MTN bevordert de speelmogelijkheden van eigentijds repertoire in verschillende disciplines: jazz en geïmproviseerde muziek, ('actuele') muziek, toneel, dans, mime, poppenspel, jeugd- en muziektheater. Dat doen we via drie kanalen: subsidie, advies en dienstverlening. Zo dragen we bij aan de kwaliteit en de ontwikkeling van de programmering van de Nederlandse podia.

Aanjager van artistieke vernieuwing

MTN is een aanjager van artistieke vernieuwing. Dat doen we door de introductie van 'nieuwe makers' bij programmeurs en publiek. Want steeds opnieuw zoeken makers van eigentijdse podiumkunsten naar een nieuwe verhouding tot hun eigen vak, tot de wereld waarin zij leven en tot hun publiek. Juist daardoor blijven de podiumkunsten zich ontwikkelen en dus interessant. Het gaat dan om het werk van veelal -maar zeker niet uitsluitend- jonge makers, geproduceerd door ensembles, werkplaatsen, produktiehuizen, ad hoc formaties en kleine produktiekernen. En dat werk verdient aandacht.

2.2. De werkwijze

Podiumsubsiëring en tournee-organisatie

MTN werkt met podiumsubsiëring ('podiumplannen'). Programmeurs kiezen voorstellingen of concerten uit ons programma-aanbod ('Keuzelijst'). Afhankelijk van de expertise bij het podium is ook een vrije keuze mogelijk van eigentijds repertoire (met toetsing achteraf).

Daarnaast organiseren we tournees ('MTN Series') die samen met de podia worden gekozen.

Keuzelijst en MTN Series vormen samen het MTN-Aanbod, dat in programmabulletins wordt gepresenteerd. Dit aanbod wordt samengesteld door de Programmaraad en door adviescommissies met daarin programmeurs van podia waarmee MTN samenwerkt. Zo wordt de kennis in de sector ten volle benut en is er draagvlak voor de gemaakte keuzes.

We stellen prijs op een persoonlijke adviesrelatie met programmeurs.

Met podia maken we werkafspraken voor een seizoen die worden neergelegd in een werkovereenkomst.

Het gaat onder meer om afspraken over:

- het toegekende maximale subsidiebedrag
- de aard van de subsidiabele voorstellingen of concerten
- coördinatie en/of financiering van gemeenschappelijke tournees
- taakverdeling m.b.t. publiekswerving

Publiekswerving en educatie

Behalve podiumsubsiëring en tournee-organisatie levert MTN ook drukwerk, service en ideeën voor publiekswerving. En met projecten op het gebied van promotie en educatie dragen we bij aan de (collectieve) promotie van eigentijdse podiumkunsten, bijvoorbeeld de VPRO/Boy Edgarprijs en de Podiumprijs.

Advies en samenwerking

MTN adviseert podia, theatermakers en musici over programmering, bedrijfsvoering en promotie. Als de financiën het toelaten kan die adviserende rol worden uitgebreid. Zo vervullen we in opdracht van de provincies Noord-Holland en Noord-Brabant een podiumconsulentschap.

Voor de jazz hebben we een servicetaak: o.m. de uitgave van de Nederlandse Jazz Gids. Waar nodig bevorderen we de circuitvorming en onderlinge uitwisseling tussen programmeurs van eigentijdse podiumkunsten. Daarbij gaat het vooral om marketing en om het signaleren en ondersteunen van inspirerende initiatieven.

Podiumplannen op maat

Ieder podiumcircuit heeft een eigen karakter en een eigen publiek. En dus zijn er verschillende Podiumplannen en Netwerk Series voor seizoensprogrammerende schouwburgen, voor gespecialiseerde jazzpodia, voor theater en eigentijdse muziek, en voor afnemers van het jeugd aanbod. Ook de disciplines (muziek, theater, dans, e.d.) hebben hun eigen tradities, kenmerken en publiek. Daarmee houden we rekening.

Positie in het veld

MTN is een 'ideële distributeur'; we zijn een intermediair en bemoeien ons niet direct met het maken van kunst. Dat maakt een heldere taakverdeling mogelijk. Voor de productie van kunst zijn er de fondsen (o.a. Fonds voor de Podiumkunsten en Fonds voor de Schepende Toonkunst) en overheden (Rijk en in mindere mate provincies en enkele grotere gemeentes).

We hechten aan goede contacten met podia, podiumkunstenaars en hun organisaties, en met de verschillende overheden. Door een betrokken, maar onafhankelijke positie kunnen we de belangen van zowel makers als podia behartigen.

HOOFDSTUK 3.

Jazz, theater en eigentijdse podiumkunst: een stand van zaken

3.1 Inleiding

Hoofdstuk 2 beschreef onze doelstelling en werkwijze op hoofdlijnen, dus zonder in te gaan op het waarom en zonder onderscheid tussen de verschillende disciplines. Maar met de fusie van SJIN en Theater Netwerk zijn de verschillen tussen de sectoren 'jazz' en 'theater' natuurlijk niet verdwenen. Naast de algemene ontwikkelingen in de eigentijdse podiumkunsten zijn er ook ontwikkelingen die specifiek zijn voor de disciplines.

Daarom in dit hoofdstuk een paar opmerkelijke ontwikkelingen en in hoofdstuk 4 de consequenties daarvan voor onze werkwijze en ons beleid.

3.2 Stand van zaken in de eigentijdse podiumkunst

De kwaliteit van het aanbod is doorgaans goed tot zeer goed. De diversiteit is groter dan ooit. Enerzijds zijn er 'stijlzuivere' representanten, anderzijds de grensoverschrijdingen: steeds meer makers putten uit verschillende culturele bronnen (ook reclame, t.v. en populaire cultuur). De grenzen tussen 'hoge' en 'lage' kunstuitingen vervagen. Traditionele barrières tussen stijlen worden geslecht, bijvoorbeeld tussen jazz en improvisatiemuziek, tussen theaterdans en dansante dans. En steeds vaker werken kunstenaars uit verschillende disciplines samen.

Ook het Nederlandse aanbod voor de jeugd is sterk uitgebreid, met name het jeugdtheater. Het aanbod van jeugdmuziek en -muziektheater blijft daarbij iets achter.

Het totale aanbod is overstelpend en gevarieerd. Dat heeft ook nadelen. *Programmeurs* (en andere professionele oordelaars) verliezen het overzicht en kwaliteitsbeoordeling wordt lastiger. Het *publiek* ziet door de bomen het bos niet meer. En de *makers* van eigentijdse podiumkunst -of het nu gaat om theater, jazz, dans of jeugdtheater- opereren inmiddels op een 'verdringsmarkt'.

Tegelijkertijd kampen de *podia* in alle circuits met economische tegenslag. De concrete problemen verschillen, maar overal is gebrek aan programmeringsbudget, dreigen er bezuinigingen (met name op gemeentelijk niveau), wordt een deel van het aanbod onbetaalbaar en wordt een ander deel van het aanbod te goedkoop ingekocht. En dus nemen podia (met name de schouwburgen) noodgedwongen minder (artistieke) risico's in hun programmering. Daardoor stagneert ook de doorstroming van talentvolle kunstenaars die van de kleinere podia naar de grotere willen.

Gedragsveranderingen van het publiek maken het de podia nog eens extra moeilijk om publiek te werven. De huidige liefhebber kan kiezen uit een zeer breed aanbod van podiumkunsten, maar bovendien uit een scala van andere vormen van vrijetijdsbesteding. Men kiest steeds gevarieerder, laat zich moeilijker binden en 'zapt' van theater naar

tuinieren en terug. Op dit moment zijn vooral dans en jazz daarvan de dupe.

En dan zijn er nog de veranderingen in het kunstenbeleid. Die zijn complex: Programmeringsfonds, Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars (WIK) en het bijbehorende 'flankerend beleid', Arbeidsmarkt Impuls, ARBO-wetgeving, verschuiving subsidiesstromen in de jazz, etc...

Voor grote (gesubsidieerde) instellingen met betaalde functionarissen is het al lastig om al deze ontwikkelingen te volgen en te beïnvloeden. Laat staan voor de medewerkers van de kleinschalige eigentijdse podiumkunsten die veel minder geld hebben en dus ook minder professioneel zijn georganiseerd.

3.3 Stand van zaken in de jazz en geïmproviseerde muziek

Kwalitatief gaat het goed met de Nederlandse jazz en geïmproviseerde muziek. De eerste Nederlandse Jazz Gids (1996) vermeldt 430 actieve groepen en solisten, en bevat een lijst van 70 specifieke jazzpodia en 106 festivals. MTN ondersteunt een deel van dit circuit en geeft jaarlijks financiële ondersteuning aan circa 700 concerten.

Daarnaast boekt het Nederlands Impresariaat sinds 1993 op de podia van de VSCD-schouwburgen gemiddeld 400 jazzconcerten per jaar. Het gaat om concerten met een internationaal niveau: jonge Nederlandse musici als Jesse van Ruller en Michiel Borstlap ontvangen prestigieuze Amerikaanse prijzen. En op buitenlandse festivals zijn Nederlandse groepen stevast zeer succesvol. Langzamerhand vervaagt daarbij de traditionele scheiding tussen 'jazz' (meer op Amerikaanse jazz georiënteerd, merendeels gespeeld door aan het conservatorium opgeleide musici) en de 'geïmproviseerde muziek' (een mengeling van Amerikaanse jazz en Europese muziek).

Ondanks dat hoge niveau stroomt het publiek niet massaal toe. Er zijn ook maar weinig plekken waar de muziek optimaal ten gehore kan worden gebracht. Kortom: de verhouding tussen kwaliteit en publieksopkomst is scheef gegroeid. Kennelijk kampt de Nederlandse jazz en geïmproviseerde muziek met een verkeerd imago.

Een belangrijke oorzaak daarvan is dat zowel makers als podia te weinig nadenken over de 'verkoopbaarheid' van de muziek. In een sector waar makers weinig verdienen en waar veel podia door amateurs worden geëxploiteerd, dringt het begrip 'marktgericht denken' maar moeilijk door: het vraagt om investeringen in tijd, geld en aandacht. Sommige musici zijn daartoe bereid en presenteren hun groep heel redelijk, maar komen er dan achter dat die benadering niet aansluit bij de werkwijze van veel podia. Bovendien is de diversiteit en de versnippering groot. Artistiek gezien is dat prima, maar voor het publiek is het erg onoverzichtelijk.

Verder is de krachtenbundeling te beperkt: veel makers en podia vinden ieder voor zich het wiel uit. De verkoop van CD's is voor de groepen bijna nooit kostendekkend. Radio en tv besteden weinig aandacht aan de Nederlandse jazz en geïmproviseerde muziek. De landelijke dagbladen besteden daarentegen naar verhouding veel aandacht aan jazzconcerten en CD's, waarbij de kritieken meestal zeer positief zijn.

3.4 Stand van zaken in het (kleinschalig) theater

In het theater is er de laatste jaren veel aandacht voor nieuw werk, waarbij maken en opvoeren vaak in elkaar overvloeien. Het jeugdtheater wordt steeds belangrijker.

Het voormalige Shaffycircuit laat nog steeds zijn sporen na in het eigentijdse theater. Maar er zijn ook nieuwe stromingen. Er kwam een generatie jonge toneelmakers die meer getuigen van een persoonlijk en alledaags engagement dan van een politiek-maatschappelijk stellingname. Dat wil niet zeggen dat die theatermakers zomaar 'een stukkie doen': veel voorstellingen leveren een stil commentaar op de kleine wereld om ons heen, zonder moraliserend te zijn.

Deze persoonlijke benadering maakt het lastig om stromingen te onderscheiden. En daardoor ontbreken de inhoudelijke kaders die de herkenbaarheid van het aanbod voor het publiek vergroten. Podia en presentatoren moeten dus naar andere mogelijkheden zoeken om het aanbod te profileren ('Keuze van de Schouwburg', 'Onterecht Onopgemerkt').

Het theater concentreerde zich meer op inhoudelijke ontwikkeling dan op vorm-experimenten. Bijna terloops groeit overigens het aantal uitstapjes naar andere disciplines als muziek, film en media. Hierdoor presenteert het theater zich eerder als 'verzamelkunst' dan als 'discipline'.

Dat theatermakers niet geïnteresseerd zijn in het publiek is een mythe. Zeker de nieuwe generatie zoekt naar een open dialoog met het ervaren, maar vooral ook met nieuw theaterpubliek. Juist daarom denken relatief jonge groepen na over hun 'plaats' in het land. De Toneelschuur heeft zijn huisgezelschappen, Growing up in Public (Paul Feld, Don Duyns e.a.) koos De Utrechtse School als vaste plek, Het Oranjehotel (Jeroen van den Berg, Ivar van Urk) werkt vanuit Groningen en De Federatie (Rob Ligthert en Peer Wittenbols) vanuit Maastricht. Intensieve samenwerking tussen een groep en een podium levert niet alleen produktionele voordelen, maar ook een eigen 'thuismarkt' op.

Lang niet alle theatermakers streven ernaar door te stromen naar het 'grote gezelschap'. Sommigen hechten aan kleinschalige, flexibele produktieverbanden, wat overigens niet wil zeggen dat ze het grotere podium schuwen. Maar de 'structuur' van ad hoc formaties, gelegenheidscoalities, co-produkties en andere samenwerkingsverbanden lijkt dus voor een deel van het aanbod de ideale voedingsbodem.

De keerzijde van de medaille is dat de heldere gezelschapsstructuur ontbreekt. En dat kan 'ensemblevorming' en gestage publieksopbouw in de weg staan. Daardoor wordt de brugfunctie van het podium tussen kunstenaar en publiek automatisch belangrijker.

Gespecialiseerde vlakke-vloer-theaters kiezen steeds vaker voor de combinatie van programmeren en produceren (als produktiehuis of werkplaats). Podia als Korzo, de Toneelschuur, Huis a/d Werf (v/h Utrechtse School) en de combinatie Bis/Plaza/Vorst (Produktiehuis Brabant) krijgen daardoor een sterkere band met 'lokale' makers en ook met 'lokaal' publiek. Het draagt bij aan de profilering van zo'n podium en aan de eigen identiteit.

HOOFDSTUK 4

Consequenties voor de aanpak van Muziek en Theater Netwerk

4.1 Algemeen

De geschetste stand van zaken in de eigentijdse podiumkunsten (vooral in de jazz en in het theater) heeft consequenties voor onze werkwijze. Hier komen ze.

Ruimte voor artistieke ontwikkeling en innovatie

Het gaat ons vooral om kwaliteit en ontwikkeling in de programmering van de podia. Dus in de eerste plaats: ruimte creëren voor de nieuwste artistiek hoogwaardige ontwikkelingen in het aanbod. Als aanjager van artistieke vernieuwing vult MTN de gaten in de 'markt' van de podiumkunsten. Het overvloedige, diverse aanbod, gecombineerd met de slechte economische situatie van de podia maakt dat noodzakelijk.

Organisatie tournees in combinatie met eigen keus

Het ongekende aanbod dwingt tot heldere keuzes: voor het beste, voor het veelbelovendste. MTN wil *meer* betekenen voor *minder* gezelschappen (en soms ook voor podia). We willen wel adviseren over programmering, maar niet de rol van programmeur overnemen. Onze rol is die van 'programmeringsfonds', het afdekken van programmeringsrisico's. De balans hierin wordt gevonden in de combinatie van tournee-organisatie en podiumsubsidieering.

Tournees

Ondanks de onbetwiste kwaliteit van bepaalde produkties komt het vaak niet tot een (reprise-)tournee: het financiële risico is te groot, de organisatie komt niet van de grond en de makers zijn relatief onbekend in een breder circuit van programmeurs en publiek. Daarom is Theater Netwerk enkele seizoenen geleden begonnen met het organiseren van tournees. De voordelen daarvan:

- geslaagd eigentijds repertoire krijgt meer speelplekken
- door samenwerking met podia kunnen de tournees goed aansluiten bij de wensen van de podia en bij de programmeringstiming van de betreffende podia (seizoens- of korte-termijn-programmering);
- meer publiciteit
- meer financiële zekerheid voor de uitvoerende kunstenaars gedurende een aaneengesloten periode

Een deel van de MTN-tournees financieren we grotendeels uit incidentele (landelijke) middelen, met name via de stichting PodiumKunstWerk. Hoewel de samenwerking met PodiumKunstWerk goed verloopt moet er een structurele financiering van de tournees komen.

Podiumsubsidies

Podia hebben meestal niet genoeg budget om risico's te nemen in hun programmering. Dus blijven aanvullende programmeringssubsidies voor kwaliteitsprogrammering en de introductie van nieuwe namen noodzakelijk. Binnen die doelstelling kiest de programmeur zelf de voorstellingen of concerten; uit het MTN-Aanbod of

geheel vrij - afhankelijk van de aanwezige expertise bij een podium.

Marketing en promotie

In de beleidsplannen van Theater Netwerk en de SJIN zijn de nodige ambities verwoord op het gebied van marketing en educatie. Met name Theater Netwerk heeft sinds ongeveer 1993 tal van projecten en experimenten uitgevoerd op dit gebied. In de vorige kunstenplanperiode is een afdeling Marketing opgebouwd met drie full-time medewerkers, en daarnaast nog tal van freelancers. Ook de SJIN had een medewerker publiciteit. Veel ervaring is opgedaan met publiciteitsacties in de eigentijdse podiumkunsten. Het ging daarbij om experimenten met een sterk pragmatisch karakter en het steeds weer op de agenda zetten van het onderwerp marketing en promotie. Ervaringen en conclusies staan in de publikatie 'De Vergeten Theaterbezoeker'.

Door minder subsidie voor de periode 1997-2000 is het personeelsbestand van de afdeling Marketing meer dan gehalveerd. De subsidiegever stelt ons dus niet in staat al onze ambities te realiseren. Toch vinden we dat een ideële distributeur als MTN een belangrijke rol moet vervullen op het gebied van promotie en marketing.

Noodgedwongen geven we voorrang aan de volgende activiteiten:

- het verzorgen van promotiemateriaal bij de eigen tournees
- het organiseren van een programma van activiteiten 'rondom de voorstelling' (Theater Salons), samen met het LOKV (zie ook volgende par.)
- het, samen met externe specialisten, adviseren van podia over marketing en publiciteit
- het stimuleren, en waar mogelijk ook subsidiëren, van initiatieven en experimenten op het gebied van promotie en marketing van podia
- het bijdragen aan collectieve promotiecampagnes in de eigentijdse podiumkunsten of onderdelen daarvan
- het stimuleren van de onderlinge uitwisseling van ervaringen tussen podia en het ondersteunen van organisaties van podia op dit gebied
- het meewerken aan en organiseren van presentatiedagen voor eigentijds aanbod

Educatie en de belangrijke rol van het jeugdaanbod

De kunsteducatie, voor alle leeftijdsgroepen, doet het goed bij beleidmakers. MTN is niet primair een instelling voor kunsteducatie, maar we komen er regelmatig mee in aanraking.

- In de eerste plaats door het grote aandeel 'jeugd' in het theateraanbod van MTN (ca. 40%). We ondersteunen in principe alleen vrije en geen schoolvoorstellingen. Maar ook vrije jeugdvoorstellingen hebben een educatief effect. De jonge bezoekers van nu zijn het volwassenenpubliek van straks. En ook de ouders komen zo in aanraking met kwaliteitsaanbod.
- Bij onze Reprise Tournees van jeugd- en jongerenproducties zijn schoolvoorstellingen niet uitgesloten. Doel is immers een zo lang mogelijke speellijst.
- Het besef groeit dat er beter samengewerkt zou kunnen worden tussen de instellingen van Kunsteducatie, podia en makers, zowel vanuit het oogpunt van de educatie als vanuit het oogpunt van publiekswerving (jeugd, jongeren, volwassenen). We zijn op twee manieren betrokken bij projecten die deze samenwerking bevorderen: in de Provincie Flevoland en in het kader van het Programmeringsfonds (samen

met Nederlands Impresariaat en LOKV).

- Ten slotte speelt educatie een rol bij de werving van volwassenenpubliek. Samen met LOKV is de Theater Salon ontwikkeld: een programma van activiteiten rondom de voorstelling (voorbeschouwing, nabespreking e.d.), vanuit de gedachte dat voorstellingen zo aantrekkelijker worden voor het publiek.

Een 'groepenloket'?

Mede door de beperking van ons budget kunnen we de gezelschappen en ensembles van eigentijdse podiumkunstenaars maar beperkt ondersteunen bij bedrijfsvoering, marketing enz. De belangrijkste 'reguliere' ondersteuning van groepen vindt plaats in het kader van MTN-tournees (vooral de Jazz- en Reprise Tournees). Met een geselecteerd gezelschap maken we afspraken over dienstverlening rond de tournee. MTN vult aan wat het gezelschap zelf niet kan.

Toch liggen hier nog meer taken die de sector op dit moment onvoldoende oppakt. De hele sector heeft belang bij zakelijk efficiënt opererende groepen. In het overleg met de andere instellingen in onze sector willen we daarom onderzoeken wat we ook hier aan deskundigheidsbevordering kunnen doen, bijvoorbeeld door Werkervaringsplaatsen voor afgestudeerden van de diverse kunstmanagementopleidingen en cursussen marketing. En we moeten ook toegang krijgen tot de know-how van de structureel gesubsidieerde gezelschappen en podia, tot recente publieksonderzoeken enz...

Landelijke meerwaarde

Landelijk opererend maar nauw betrokken bij lokale omstandigheden, dat is kenmerkend voor MTN. Het organiseren van tournees, het samenstellen van een goed eigentijds aanbod, het adviseren van podia over programmering en promotie, al die dingen kunnen alleen zinvol worden uitgevoerd vanuit een landelijk perspectief. Zo kunnen we iets toevoegen aan de kennis en ervaring van de podia zelf, en een bijdrage leveren aan de kwaliteit en ontwikkeling van de programmering.

Die positie weerspiegelt zich in de financiering: MTN heeft subsidierelaties met zowel het rijk als provincies.

Aansluiting op een veranderende programmeringspraktijk

De programmeringspraktijk verandert. Dus moeten subsidiemethoden mee veranderen. Dat betekent dat geen subsidiemethode heilig is en dat we samen met makers en podia steeds naar de beste methode zoeken. Recente voorbeeld van zo'n andere aanpak zijn de 'programmeringsfondsen' (niet te verwarren met het landelijke programmeringsfonds) die in de provincies Utrecht en Flevoland zijn ontwikkeld. Deze budgetten kunnen podiumkunstabreed worden ingezet en zijn bestemd voor versterking en profilering van podia. Het geld kan ook worden besteed aan publiekswerving en educatie (zie ook 5.3).

4.2 Jazz en geïmproviseerde muziek

Concentratie van middelen en versterking van het circuit van jazzpodia

De door SJIN gesubsidieerde concerten in 1994 en 1995 vonden zeer verspreid plaats. Die spreiding heeft geen gunstige invloed op het publieksbereik. MTN streeft er naar de

schaarse middelen te investeren in jazzpodia waar werkelijk kansen zijn op kwalitatieve en kwantitatieve groei. Criteria die daarbij aan de orde zijn: bevolkingsdichtheid, culturele infrastructuur, kwaliteit van de programmering, professioneel beheer van het podium en correcte administratie.

In 1996 is daarom een proces van concentratie ingezet. Het doel is nauw samen te werken met ruim veertig podia die structureel jazz en geïmproviseerde muziek programmeren. Op basis van Werkovereenkomsten met duidelijke criteria zullen podia subsidietoewijzingen voor hun programmering ontvangen. Die toewijzing geschiedt op grond van beleidsplannen. Daarbij wordt onder meer gelet op de intentie van podia om ook minder toegankelijk repertoire, grotere groepen en jong talent voldoende speelkansen te bieden. Bij de toetsing achteraf zullen de podia mede hierop worden afgerekend.

Uitbreiding van de markt voor jazz in de schouwburgen

Op de VSCD-podia moet de markt voor de jazz en geïmproviseerde muziek verder worden uitgebouwd. In het recente verleden gebeurde dat met geld van de SJIN dat door het Nederlands Impresariaat werd besteed bij de afzet van jazz in de schouwburgen. Met ingang van 1997 wordt het Nederlands Impresariaat hiervoor rechtstreeks gesubsidieerd door het ministerie.

Op het gebied van theater is MTN wel zelf actief in de schouwburgen. Hierom, en vanwege het belang van uitbreiding van de markt voor jazz en geïmproviseerde muziek, ligt samenwerking tussen MTN en het NI voor de hand (zie verder hoofdstuk 5).

Tournee-organisatie

Voor de jazzpodia die door de SJIN ondersteund werden is de tournee-organisatie een relatief nieuw fenomeen. Het is de bedoeling dat tournees een regulier onderdeel worden van de samenwerking met podia. De jazzpodia moeten hierin zelf een rol spelen. De tournees moeten bovendien goed aansluiten op de timing en programmeringswijze in de jazz en geïmproviseerde muziek.

Op dit moment zijn er twee varianten van MTN-tournees in de jazz:

- de 'Jazz Tournee', bedoeld om reprises-tournees van succesvolle projecten/groepen mogelijk te maken (vergelijkbaar met de Reprise Tournees van Theater Netwerk; de Jazz Tournee moet in de toekomst ook een instrument worden voor de verdere introductie van jazz in de schouwburgen). De Jazz Tournees worden mede gefinancierd door de Stichting PodiumKunstWerk.
- op initiatief van de Vereniging van Jazz en Improvisatie Podia (VIP) zullen vanaf najaar 1997 tournees van zgn. 'Young VIPs' plaatsvinden. Deze tournees zijn bestemd voor nog onbekend aanstormend talent (vergelijkbaar met de serie De Nieuwe Theatermakers van Theater Netwerk) en zullen facilitair en waar nodig financieel worden ondersteund door MTN.

Imago en publieksbereik

Het verbeteren van promotie is bij jazz op dit moment belangrijker dan bij theater. Individuele podia moeten zich hiervoor extra inspannen, maar MTN stimuleert en subsidieert (waar mogelijk).

We willen samen met de Vereniging van Jazz en Improvisatie Podia (VIP) en de beroepsverenigingen (BIM, NTB, KNTV en Kunstenbond FNV) proberen om professionele

ondersteuning te krijgen op het gebied van communicatie. Er zijn inmiddels enkele interessante initiatieven ontwikkeld, gebaseerd op samenwerking tussen het bedrijfsleven en kunstinstellingen.

Verder zijn we bezig met pilotprojecten (o.a. in de provincie Zuid-Holland, die hiervoor ook een budget beschikbaar stelt) die bedoeld zijn om de voornamelijk door vrijwilligers gerunde podia te voorzien van uitvoerbare adviezen en instructies. Daarnaast worden samen met het LOKV, de stichting SWING, en het Nederlands Impresariaat educatieve projecten ontwikkeld, onder meer gericht op het onderwijs.

VPRO/Boy Edgarprijs en Podiumprijs Jazz

In de theater- en danssector worden verschillende prijzen toegekend voor uitzonderlijke artistieke prestaties en oeuvrepreizen (onder meer door de VSCD, door fondsen en sponsors). Voor jazz is de SJIN van oudsher de toekennende instantie van de Boy Edgar Prijs (sinds 1992 samenwerking met de VPRO) en de Podiumprijs. De uitreiking levert altijd veel positieve publiciteit op voor de prijswinnaars én de muziek. MTN gaat daarom door met de organisatie van deze prijsuitreikingen.

Honorering musici

MTN heeft het initiatief genomen voor een uitgebreid onderzoek naar de sociaal-economisch positie van professionele musici. In de begeleidingscommissie van dit onderzoek zitten vertegenwoordigers van de beroepsverenigingen, het Ministerie van OCenW en deskundigen op het gebied van wetenschappelijk onderzoek. De resultaten worden in het najaar van 1997 gepubliceerd. De gedachte is dat professionele improviserende musici minstens net zo veel moeten verdienen als musici bij de regionale symfonie-orkesten.

Internationalisering

Het Fonds voor de Podiumkunsten, het Nederlands Impresariaat en MTN laten inventariseren wat in Nederland wordt gedaan aan de exportbevordering van de hoogwaardige Nederlandse jazz en geïmproviseerde muziek. Wij zijn daarbij vooral informatieverschaffer. Actieve bemiddeling naar buitenlandse podia is noodzakelijk voor de toekomst, maar op dit moment niet haalbaar wegens gebrek aan menskracht en middelen.

Educatie en aanbod voor de jeugd

Er moet gewerkt worden aan specifiek jeugdaanbod in de jazz en geïmproviseerde muziek, en ruimer: jeugdmuziek en jeugdmuziektheater. MTN zal bestaande initiatieven van LOKV en de stichting SWING ondersteunen.

Jazz Service Bureau

De SJIN wil volgens het beleidsplan 1997-2000 optreden als adviseur en informatieverstrekker op het gebied van jazz en geïmproviseerde muziek. Met als taken het ondersteunen van de podia op het gebied van marketing, financiën en programmering. Daarnaast zou het bureau fungeren als aanspreekpunt voor de musici. De functie 'podiumconsulent' is per oktober 1995 komen te vervallen. Dat takenpakket en dat van de medewerker subsidiezaken zijn samengevoegd in de functie van 'programmamedewerker jazz'.

Tijdens het eerste Nederlandse Jazzcongres, in maart 1995, is door de sector gepleit voor een jazz servicebureau. De SJIN heeft, in opdracht van het Nederlands Jazz Overleg, de

behoefte aan zo'n servicebureau gepeild. Daaruit bleek een grote behoefte aan allerhande actuele informatie, vooral bij musici en podia. Daarnaast zou een goed functionerend servicebureau kunnen werken aan zowel het verbeteren van het imago als het toegankelijker maken van de jazzsector. Ook de eenheid in het jazzveld zou er bij gebaat zijn.

Volgens ons kunnen de taken van een 'servicebureau' het beste worden geïntegreerd in de jazzafdeling van MTN. Veel van de gevraagde informatie is daar al aanwezig. Het oprichten van een apart servicebureau is kostbaar, vanwege extra overheadkosten. De SJIN heeft reeds een eerste invulling gegeven aan de informatiebehoefte: de uitgave van de Jazz Gids. Zoals eerder aangegeven heeft de subsidiegever een aanzienlijke personeelsreductie bij MTN afgedwongen. De 'jazz service-functie' moet daarom wel sober van start gaan.

4.3 Eigentijds theater

Tournee-organisatie

Voor de theaterpodia waar voorheen Theater Netwerk mee samenwerkt is de gezamenlijke organisatie van tournees een bekend fenomeen. Er bestaan twee varianten:

- de Reprise Tournee: bestemd voor de reprises van succesvol repertoire, en met name bedoeld om 'nieuwe makers' te introduceren in de schouwburgen. De selectie van de produkties gebeurt i.s.m. een aantal schouwburg-programmeurs.
- de serie 'de Nieuwe Theatermakers', i.s.m. de vlakke- vloer-theaters, bestemd voor de introductie van jonge, nog onbekende makers.

Met beide varianten gaan we door. Samen met de afnemers zullen we de gekozen variant steeds evalueren en zonodig aanpassen.

Theaterconsulentschappen

Bij onvoldoende circuitvorming via bestaande podiumorganisaties biedt MTN waar mogelijk de helpende hand. Theater Netwerk heeft in twee provincies daarvoor een expliciete opdracht: het 'Zakelijk Steunpunt Theater' in Noord-Brabant (t.b.v. BOX-podia en Overleg Regionale Podia, organisatie van jaarlijkse ontmoeting Brabantse podia en makers 'het Zinderende Zand' e.d.) en het Theater Consulentschap in Noord-Holland (t.b.v. Noord-Hollands Overleg Kleine Theaters, NOKT en andere activiteiten zoals een Jeugdtheaterfestival). Consulentschap en zakelijk steunpunt zullen in de periode 1997-2000 worden voortgezet. In de andere provincies is ondersteuning op dit gebied in bescheiden mate mogelijk. We zullen ook met andere provincies bekijken of dergelijke consulentschappen voor extra dienstverlening haalbaar zijn.

Drie grote steden, drie noordelijke provincies

Doordat MTN de provinciale activiteitenbudgetten niet kan gebruiken in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag kan de theaterprogrammering van enkele belangrijke podia aldaar niet financieel ondersteund worden. Dit geldt ook voor podia in Groningen, Friesland en Drenthe. Ons zeer bescheiden activiteitenbudget uit rijksmiddelen gebruiken we vooral in de provincies met activiteitenbudget. Met uitzondering van de 'MTN-tournees' die, voor zover de middelen dat toelaten, in het hele land moeten kunnen spelen.

HOOFDSTUK 5:

Beleid en samenwerking in de podiumkunst-distributie

5.1 Inleiding

Voorjaar 1996. Staatssecretaris Nuis roept enkele keren het zogeheten 'distributieplatform' bijeen. Aan tafel zitten vertegenwoordigers van de provincies (IPO), de gemeentes (VNG), de podia (VSCD, VVT, VIP, Ver.van Poppodia) en de distributeurs (St.Pop in Nederland, Ned.Impresariaat, TNN, Gaudeamus en SJIN). Onder voorzitterschap van OCenW wordt van gedachten gewisseld over de beste vormen van podiumkunstdistributie. In het najaar van 1996 volgen het advies van de Raad voor Cultuur over het derde Kunstenplan en de besluitvorming van Staatssecretaris en Tweede Kamer. Het 'platform' is sindsdien niet meer bijeen geweest. Wel vinden begin 1997 bijeenkomsten plaats met ongeveer dezelfde deelnemers. Maar het gespreksthema is dan de bestemming van de middelen voor het inmiddels opgerichte programmeringsfonds.

MTN onderzoekt in de komende kunstenplanperiode de mogelijkheden voor verdere samenwerking met relevante partners in de podiumkunstdistributie. Misschien gaan we de huidige samenwerking met Gaudeamus intensiveren. Ook het Nederlands Impresariaat en het Fonds voor de Podiumkunsten zijn in beeld.

5.2 Gaudeamus en het Nederlands Impresariaat

Gaudeamus

Gaudeamus zet als zelfstandige stichting de samenwerking voort binnen 'Muziek en Theater Netwerk'. Dat betekent voorlopig dat MTN het circuit van kleine podia voor eigentijdse muziek bedient; de kernpodia van Gaudeamus (het Podium Circuit) blijven bij Gaudeamus. Of die taakverdeling werkt zullen we samen moeten bekijken. Maar wat daar ook uitkomt: voor MTN is Gaudeamus de 'zuster' met de sterkste artistiek-inhoudelijke verwantschap.

Nederlands Impresariaat

De subsidiebanden (sinds 1994) tussen het Nederlands Impresariaat en de SJIN bleken in de praktijk geen optimaal rendement op te leveren, kwalitatief noch kwantitatief. "Circa 50% van de concerten voldoet aan de kwalificatie jazz en/of geïmproviseerde muziek op een aanvaardbaar artistiek niveau. Voorts is er sprake van lichte muziek met een hoog verstrooiend gehalte", vond de SJIN-adviescommissie over het seizoen 1994/1995. Daarom wilde de SJIN niet op dezelfde voet verder gaan met het Nederlands Impresariaat: als het rijk vindt dat ook de meer populaire vormen van jazz steun nodig hebben, moet het Nederlands Impresariaat daar rechtstreeks voor gesubsidieerd worden. Inmiddels heeft de Staatssecretaris besloten om het betreffende subsidiebedrag (f 350.000,=) over te hevelen van de SJIN naar het NI.

Op andere punten werd in 1995 en 1996 constructief samengewerkt met het NI: een

gezamenlijke informatiestand op het North Sea Jazz Festival, een gezamenlijke seizoenskrant en een gezamenlijke presentatiedag van jazzgroepen.

Inmiddels is er opbouwend overleg tussen de (nieuwe) directies van het NI en MTN, om naast de praktische samenwerking (bijvoorbeeld in het kader van het programmeringsfonds) ook andere vormen van samenwerking van de grond te krijgen. Bovendien wordt nagegaan wat er valt te doen aan de voor de podia soms verwarrende verschillen in subsidie-systematiek.

5.3 Fonds voor de Podiumkunsten, Programmeringsfonds, Arbeidsmarkt-stimulering

De samenwerking tussen MTN en het Fonds voor de Podiumkunsten (FPK) is goed. Op belangrijke beleidsterreinen waren we het meestal eens, vooral over de positie van podiumkunstenaren die afhankelijk zijn van ad hoc financiering. Momenteel zijn er twee terreinen waarop onze wegen elkaar kruisen: de financiering van reprises en de invulling van het 'Programmeringsfonds'.

5.3.1. Reprises en Arbeidsmarkt Impuls (AMI)

Vanaf het seizoen 1995/1996 is er een subsidierelatie tussen FPK en Theater Netwerk in het kader van de regeling Arbeidsmarkt Impuls (AMI) ter ondersteuning van de Reprise Tournees. Voor het seizoen 1997/1998 is een bedrag van f 200.000,= toegekend voor Jazz- en Reprise Tournees. In de praktijk blijkt een groot deel van de MTN-reprises gemaakt te zijn met middelen van het Fonds. In die zin sluiten Fonds en MTN goed op elkaar aan. We willen deze subsidierelatie verstevigen. Nu vindt er elk jaar beoordeling plaats door een commissie van het Fonds, waardoor een belangrijk onderdeel van het MTN-beleid drijft op incidentele financiering.

Verder willen we het reprisebeleid (blijvend) goed afstemmen met het Fonds. Gezelschappen kunnen ook direct bij het Fonds terecht voor de subsidiëring van reprises. Wat ons betreft zijn Jazz- en Reprise Tournees belangrijk voor de stimulering van de werkgelegenheid in de podiumkunsten.

5.3.2 Programmeringsfonds

De Cultuurnota 1997-2000 stelde een Programmeringsfonds in om de kwaliteitsprogrammering te versterken. Doel: het aanbodgerichte beleid iets ombuigen naar afnamegericht beleid. Dit Programmeringsfonds is een zwakke echo van de adviezen van bureau Berenschot, dat een veel verdergaande accentverschuiving bepleitte. Het Programmeringsfonds (1,5 mln per jaar) is enerzijds bestemd voor de programmering van groter gemoniteerde, kwalitatief hoogwaardige producties in middelgrote theaters. Anderzijds "... zal het fonds een functie kunnen vervullen bij het ontwikkelen van een gemeenschappelijke aanpak voor distributie van kleinschaliger aanbod in het beoogde muziek- en theater netwerk (...)", aldus Staatssecretaris Nuis in een brief aan de Tweede Kamer (dd. 16-11-1996).

Het Programmeringsfonds is door OCenW in beheer gegeven aan het Fonds voor de Podiumkunsten, dat verschillende projecten uitwerkt, samen met een groot aantal marktpartijen: MTN, NI, LOKV, VNT, VSCD.

De projecten in voorbereiding

MTN is betrokken bij de volgende projecten:

- 1- Pilotproject 'afnamestimulering kleinschalig podiumkunst aanbod', in te zetten in de zgn. 'proefgebieden' (provincies Noord- en Zuid-Holland, Flevoland, Utrecht en Noord-Brabant).
Uitvoerders: MTN en NI; 8 ton in periode 1997/1998 - 200/2001
Uitgangspunten:
 - samenwerking en afstemming MTN en NI
 - aansluiting bij provinciale regelingen en initiatieven
 - aansluiting bij bestaande methodieken NI en MTN
- 2- Pilot afnamestimulering jeugdmuziek en -muziektheater
Uitvoerders: MTN, NI en LOKV, 1,5 ton vanaf seizoen 1998/1999
- 3- Pilotplan grootschaliger jazz- en kamermuziek
3 ton voor 1997/1998; 2,5 ton voor 1998/1999
Uitvoerders: kamermuziek NI, jazz NI i.s.m. MTN

Andere projecten:

- 4- Pilot afnamestimulering 7 grote VNT-gezelschappen (zgn. 'plus 5-plan')
Uitvoerders: VTN-gezelschappen en VSCD; 5 ton per seizoen, vanaf seizoen 1997/1998
- 5- Pilot afnamestimulering prof. jeugdtheater/-dans (zgn. 'plus 5-plan')
Uitvoerders: VNT/VSCD; 1,5 ton per seizoen, vanaf seizoen 1997/1998

Hoewel het Programmeringsfonds tegemoet komt aan reële noden in de sector, dreigen bij de uitwerking ervan ook gevaren:

1. In feite functioneerden de distributeurs al jarenlang als 'programmeringsfonds'. Het is niet erg logisch om naast MTN en het Nederlands Impresariaat nog andere organisaties te belasten met dezelfde taken. Dan ontstaan weer nieuwe 'loketten', die subsidieland niet overzichtelijker maken.
2. Nu al zijn de verdringende effecten merkbaar van de 'plus 5 plannen' van VNT en VSCD (ten koste van ander eigentijds repertoire, zoals dat van MTN). Het is van groot belang te waken voor dit soort (onbedoelde) gevolgen.
Een ander gevaar is de prijsopdrijving van de uitkoopsommen, waarvan met name de kleinere podia te lijden zullen hebben.
3. Op dit moment is een bedrag van 2 ton van de inmiddels 1,75 mln per seizoen (= 11,4 %) gereserveerd voor de kleinere podia. Dat is te weinig. Dat alleen middelgrote podia problemen hebben bij de programmering van groter gemonteerd repertoire, is een misverstand. Zeker de kleinere podia beschikken over veel te kleine programmeringsbudgetten.

5.4 Samenwerking met de provincies

Provinciale werkbudgetten

De vaak uitstekende contacten met provinciale overheden zijn een deel van de bruidsschat van Theater Netwerk voor MTN. In goed overleg met de provincies is de laatste jaren gewerkt aan nieuwe vormen van programmeringsondersteuning. Zo zijn in Utrecht (sinds 1995/1996) en Flevoland (1997) Programmeringsbudgetten in het leven geroepen die podiumkunstreed kunnen worden ingezet ter versterking en profilering van de programmering van podia. Ook Noord-Brabant heeft een breed inzetbaar activiteitenbudget opgezet. We willen dit model van 'programmeringsfonds' verder uitwerken.

De provinciale werkbudgetten voor theater willen we ten minste stabiliseren op het huidige niveau; in enkele provincies is een verhoging nodig. Bovendien streven we naar het verkrijgen van provinciaal werkbudget voor jazz en de nieuwe muziek. Zuid-Holland en Noord-Holland zijn daar al mee begonnen.

Mogelijkheden voor co-financiering rijk-provincies via MTN

Voor 1997-2000 wilde Theater Netwerk van het rijk een werkbudget krijgen om het door de provincies verstrekte budget te co-financieren. Enkele provincies hebben vanuit inhoudelijke overwegingen, maar ook vanwege dit co-financieringsperspectief, hun budgetten verhoogd (Flevoland, Utrecht, Noord-Brabant). Ook zijn er budgetten vrijgemaakt voor de ondersteuning van muziekpodia via MTN (Noord-Holland en Zuid-Holland). Van het bedrag dat nodig was voor de co-financiering tussen rijk en provincies via Theater Netwerk (circa 1 mln) is slechts f 250.000,= toegekend. Langs deze directe weg kan de co-financiering dus maar gedeeltelijk worden gerealiseerd.

We proberen op andere manieren rijks geld in de provincies te investeren, bijvoorbeeld via de Jazz- en Reprise Tournees en via het Programmeringsfonds.

5.5 Organisaties van podia en makers

5.5.1 Contacten met podia en hun organisaties

Voor het maken van plannen is overleg met de podia en hun organisaties van groot belang. Onze natuurlijke achterban bestaat in eerste instantie uit de podia: de Vereniging van Jazz en Improvisatie Podia (VIP) en de Vereniging van Vlakke Vloer Theaters (VVT). Met beide verenigingen hebben we regulier overleg.

Een andere belangrijke gesprekspartner is de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouw Directies (VSCD). We zijn nadrukkelijk van plan ook met de VSCD regulier te overleggen over de duidelijk aanwezige gezamenlijke belangen.

5.5.2 Contacten organisaties podiumkunstenars/werkgeversverenigingen

Een goede verstandhouding met individuele podiumkunstenars en hun organisaties is erg belangrijk. Maar als distributeur hebben we wel een eigen verantwoordelijkheid: het optimaal functioneren van de sector van de eigentijdse podiumkunsten als geheel. De pure belangenbehartiging van podiumkunstenars is primair de taak voor de kunstenaarsverenigingen als BIM, FNV, Federatie, NTB, KNTV en de Associatie van Theaterinitiatieven. Dit geldt ook voor werkgeversorganisaties als VNT en DOD. We willen steeds in goed overleg met deze voor de sector belangrijke organisaties te opereren.

Helaas is het sector-overkoepelende orgaan Werkgevers Overleg Podiumkunsten (WOP) op sterven na dood (behoudens de WOP-CAO voor televisieregistraties). Juist de kleinere ensembles en podia hebben groot belang bij een goed functionerend informatiecentrum en een spreekbuis bij gemeenschappelijke belangen. Te vaak wordt onze sector toevalligerwijs op tijd geïnformeerd over belangrijke wetswijzigingen en andere cruciale ontwikkelingen.

HOOFDSTUK 6:

Organisatie en financiën Muziek en Theater Netwerk

6.1 Organisatie, personeel en bestuur

Personele consequenties fusie en reorganisatie

De fusie van TNN en SJIN scheelt flink in de overheadkosten. Het oorspronkelijke personeel van SJIN en TNN samen (19 medewerkers voor 13,9 fte eind 1995) is teruggebracht naar circa 10 medewerkers voor ca 8 fte eind 1997 - bijna gehalveerd dus!

Een half jaar werken in de nieuwe bezetting leert dat de fusie redelijk is verlopen, maar dat het huidige personeelsbestand absoluut onvoldoende is de doelstellingen en ambities uit dit beleidsplan echt waar te maken. Daarom proberen we enerzijds meer mensen in dienst te nemen (betaald met extra incidentele middelen, banenpool, stagiaires) en willen we anderzijds steeds weer nadenken over onze kerntaken.

De Kunstenplanperiode 1993/1996 is afgesloten met een substantieel bedrag aan reorganisatiekosten, vanwege het gedwongen afvloeien van personeel. Het reorganisatieproces wordt in 1997 (of zelfs pas in 1998) afgerond. Dat betekent ook voor de periode 1997-2000 nog reorganisatiekosten. MTN kan dat geld niet zelf opbrengen zonder een onverantwoorde aanslag op de werkbudgetten. Het Ministerie van OCenW heeft inmiddels toegezegd de reorganisatiekosten voor zijn rekening te zullen nemen.

Bestuurlijke vormgeving

De besturen van de stichtingen SJIN en Theater Netwerk Nederland hebben gekozen voor een juridische constructie waarbij de oorspronkelijke stichtingen blijven bestaan ter afwikkeling van oude verplichtingen, en de nieuwe organisatie wordt ondergebracht bij een nieuw op te richten Stichting Muziek en Theater Netwerk (per 1/1/97). Met OCenW is afgesproken dat er een definitieve subsidiebeschikking 1997-2000 komt aan deze stichting MTN. Met onze andere subsidiegevers maken we ook afspraken over het overhevelen van de subsidierelatie van de oude stichtingen naar de nieuwe stichting. Het bestuur van de stichting MTN is per 1/1/97 tevens bestuur van de stichtingen SJIN en Theater Netwerk Nederland.

Bestuur

Het bestuur van de nieuwe stichting Muziek en Theater Netwerk is samengesteld uit de besturen van SJIN en Theater Netwerk Nederland en bestaat bij oprichting uit acht leden:

Jan Laan (voorzitter)

Ton Mijs (secretaris)

Chris de Jong (penningmeester)

Jan Gras

Gerard Kogelman

Tony Overwater

Jan van der Putten

Mathijs Ruisbroek Jetten

Personeel

De stichting Muziek en Theater Netwerk heeft per 1/1/97 de volgende personen in dienst:

Jan Schretzmeijer, directeur
Robert Oosterhuis, hoofd bureau en financiën
Meriam Scholten, medewerker secretariaat
Patty Oosten, medewerker financiële administratie
Annemarie Pijnappel, hoofd programma-afdeling
Katja Brenninkmeijer, programmamedewerker theater
Bas de Kort, programmamedewerker jazz
Ariane van Pelt, medewerker promotie
Mark Neurdenburg, medewerker promotie (banenpool)

De stichting SJIN heeft per 1/1/97 de volgende personen in dienst:

Maarten Brouwer, medewerker secretariaat (tot 1/2/97)
Deborah van der Velde, directie-secretariaat (tot 1/4/97)
Jan Ravesteijn, medewerker financiële administratie
Jeannette van der Pal, medewerker concert-administratie

De stichting Theater Netwerk Nederland heeft per 1/1/97 de volgende persoon in dienst:

Willem Vos, coördinator marketing (tot 1/3/97)

Relatie met het BIMhuis

Tot 1995 was het BIMhuis in praktische zin onderdeel van de SJIN-organisatie. Het benoemen van een zelfstandig bestuur van de Stichting Jazz Amsterdam is een belangrijke stap voor de verzelfstandiging van het Bimhuis. Ook de personele bezetting van BIMhuis en SJIN/MTN zijn grotendeels gescheiden. Wel werkt de directeur van MTN één dag in de week voor het BIMhuis, vooral aan de voorbereiding van de nieuwe huisvesting van het BIMhuis op de IJ-oever in Amsterdam. BIMhuis en SJIN/MTN worden op termijn geheel 'ontvlecht'.

Huisvesting

Met de fusie van SJIN en Theater Netwerk is gekozen voor een gezamenlijke behuizing - het kantoor van Theater Netwerk aan de Keizersgracht te Amsterdam.

6.2 Financiële administratie en subsidie-systematiek

Met ingang van het boekjaar 1997 komt er één financiële administratie voor MTN. Deze administratie is gebaseerd op het rekeningschema van voorheen TNN. Ook andere aspecten van financieel beheer zal de SJIN overnemen van TNN (budgettering & budgetbewaking).

Ook neemt de SJIN de subsidiesystematiek van Theater Netwerk over: podiumsubsidiering. De SJIN-methode (centrale verloning van de aanvullende subsidie per speelbeurt) wordt afgeschaft. De overgang gaat in fasen en niet bij alle podia tegelijk. Rekening houdend met de afwikkeling van dit oude systeem zal de financiële administratie van de SJIN uiterlijk op 1 september 1997 zijn afgebouwd.

Voor de periode 1997-2000 willen we een verdere vereenvoudiging van de subsidie-methoden. Wel verwachten we van de podia een deugdelijke financiële verantwoording en statistische gegevens (aantallen concerten/voorstellingen, bezoercijfers, recette).

MUZIEK EN THEATER NETWERK
JAARBEGROTING 1997 en 1998 - 2000

Beleidsplan MTN, juni 1997

UITGAVEN

	BEGROTING 1997			BEGROTING 1998 - 2000	
	inbrengSJIN	inbreng TNN	TOTAAL M en TN	MUZIEK EN THEATER NETWERK	
Personeel beheer	233.000	395.000	628.000	648.000	
Materieel beheer	100.000	200.000	300.000	275.000	
Subtotaal organisatie	333.000	595.000	928.000 *1	923.000	
Incidenteel	88.000	0	88.000 *2	0	
TOTAAL ORGANISATIE	421.000	595.000	1.016.000	923.000	
Distr TNN	0	1.270.000	1.270.000 *3	1.558.000	
Distributie TNN incid.	0	25.000	25.000	0	
Distributie SJIN	730.000	0	730.000	730.000	
Festivals SJIN	80.000	0	80.000	80.000	
Distr jazz NI	pm	0	pm	pm	
Distr Gaudeamus kl.podia	0	0	59.000 *4	59.000	
Distr Gau Podiumcircuit	0	0	pm	pm	
Reprise Tournee 97/98	200.000	700.000	900.000 *5	900.000	
Cofin Rijk/Provincie	0	250.000	250.000 *6	250.000	
Programm.fonds/FPK 97/98	pm	pm	150.000 *7	150.000	
Marketing/educatie					
- publieksinfo	5.000	5.000	10.000	10.000	
- Boy Edgar/Podiumprijs	65.000	0	65.000	65.000	
- promotie/projecten	10.000	12.500	22.500	166.000	
- presentatie dagen	5.000	5.000	10.000	10.000	
- serie ism LOKV	15.000	0	15.000	15.000	
Dienstverlening					
- Jazzservice	25.000	0	25.000	25.000	
- periodieken MenTN	0	20.000	20.000	25.000	
Bijdr SJIN > BIMhuis	245.000	0	245.000	0	
Inlopen tekort 92-96	100.000	0	100.000	100.000	
Totaal activiteiten	1.480.000	2.287.500	3.976.500	4.143.000	
TOTAAL UITGAVEN	1.901.000	2.882.500	4.992.500	5.066.000	

INKOMSTEN

Provincies	0	1.270.000	1.270.000	1.558.000	
Prov proj/overhead	0	75.000	75.000	75.000	
Inkomsten Reprise T				*5	
- uitkopen	124.000	434.000	558.000 *5	558.000	
- FPK: AMI	40.000	140.000	180.000	180.000	
- overig	40.000	140.000	180.000	180.000	
OCW					
- via MenTN	1.625.000	727.000	2.352.000	2.107.000	
- via Gaudeamus	0	0	59.000	59.000	
Programmeringsfonds/FPK	pm	150.000	150.000 *7	150.000 *6	
Marketing/educatie					
- publieksinfo	0	3.000	3.000	3.000	
- Boy Edgar/Podiumprijs	45.000	0	45.000	45.000	
- promotie/projecten	0	0	0	120.000	
- presentatiedagen	0	0	0	0	
- Serie ism LOKV	0	0	0	0	
Dienstverlening					
- Jazz Service	12.500	0	12.500	6.000	
- periodieken ex nwsbr	0	20.000	20.000	25.000	
Div baten/lasten	0	0	0	0	
Eig verm/ris reserve	0	0	0	0	
TOTAAL INKOMSTEN	1.886.500	2.959.000	4.904.500	5.066.000	
RESULTAAT			-88.000	0	
specificatie tekort					
- incid.personeel			-88.000	0	
- cum.tekort 93-96 Theater Netwerk		-135.000 *8			

TOELICHTING BEGROTING MUZIEK EN THEATER NETWERK 1997-2000

- *1 Wij hebben er nu voor gekozen geen scheiding meer aan te brengen tussen enerzijds personeels- en organisatiekosten ten behoeve van 'beheer' en anderzijds ten behoeve van 'activiteiten'.
- *2 Afvloeiingkosten ten gevolge van reorganisatie
- *3 POST DISTRIBUTIE TNN en DISTRIBUTIE SJIM
Toelichting: provinciale werkbudgetten ten behoeve van podiumsubsidies voor theater en muziek (jazz)

	DISTRIBUTIE TNN		TOTAAL	DISTRIBUTIE SJIM
	budget theater	budget muziek/jazz		budget jazz
PROEFGEBIEDEN				
Noord-Holland (ex Asd)	269.000	114.000	383.000	84.184
Zuid-Holland (ex Rd, DH)	150.000	50.000	200.000	97.291
Utrecht (inc stad U)	175.000	0	175.000	60.337
Flevoland	80.000	0	80.000	0
Noord-Brabant	220.000	0	220.000	92.961
SUBTOT PROEFGEBIED	894.000	164.000	1.058.000	334.773
OVERIG				
Overijssel	62.000	0	62.000	39.263
Gelderland	100.000	0	100.000	75.927
Limburg	50.000	0	50.000	0
Drente	0	0	0	15.878
Groningen	0	0	0	27.426
Friesland	0	0	0	22.230
Zeeland	0	0	0	21.941
SUBTOT OVERIG PROV	212.000	0	212.000	202.665
Amsterdam	0	0	0	110.282
Rotterdam	0	0	0	68.133
Den Haag	0	0	0	14.147
TOTAAL 3 GROTE STEDEN	0	0	0	192.562
TOTAAL NEDERLAND	1.106.000	164.000	1.270.000	730.000

- *4 Podiumsubsidies aan de kleine podia voor eigentijdse muziek, door Gaudeamus ingebracht in het samenwerkingsverband
- *5 Reprise Tournee
Aannames: 7 RT theater, 2 jazz; gemidd. omzet 100.000
inkomsten: uitkoop 62.000; AMI 20.000; overig 20.000
netto bemidd.fee TNN: 2% omzet (2.000); netto bijdrage aan overhead: 2% totale omzet = f 18.000.
- *6 POST COFIN RIJK/PROVINCIE
toelichting: het als activiteitenbudget geoordeelde werkbudget uit rijksmiddelen; het maakt onderdeel uit van het structurele Kunstenplansubsidie voor 1997-2000
- Besteding in 1997:
marketing en promotie landelijke tournees	100.000
werkbudget provincies: 'proefgebieden'	125.000
werkbudget provincies: investering Gn,Fr,Dr,Zee	25.000

	250.000
- *7 POST PROGRAMMERINGSFONDS
toelichting: toekenning door FPK uit het 'Programmeringsfonds' t.b.v. kleinschalige eigentijdse podiumkunst in de 'proefgebieden'
- toekenning 1997/1998 aan MTN en NI gezamenlijk: 200.000
via begroting MTN tbv jazz en theater	150.000
via begroting NI tbv kamermuziek	50.000
- *8 Theater Netwerk sluit de periode 1993/1996 af met een (netto) exploitatietekort van f 135.000,-. Wij zijn met het ministerie in gesprek over de oplossing van dit probleem.

TOTAAL OVERZICHT BESCHIKBARE BUDGETTEN T.B.V. DISTRIBUTIE 1997/1998
via Muziek en Theater Netwerk

	theater	jazz
Provincies	894.000	164.000
Rijk Kunstenplan	150.000	810.000
Prog.Fonds/FPK	100.000	50.000
	1.144.000	1.024.000

KERNGEGEVENS

afgerond, bij benadering

	theater	jazz
PODIA		
- kleine podia	70	45
- schouwburgen	60	0
- jeugdprogammeurs	50	0
TOTAAL	180	45

VOORSTELLINGEN

voorstellingen/concerten	1.400	800
uitkoopvolume	2.723.809	2.048.000
subsidie	1.144.000	1.024.000

beoogd subs.dekkings %

- kleine podia	40%	50%
- schouwburgen	35%	
- jeugdprogammeurs	50%	

DOELGROEP

- vrst/conc volwassenen	65%	95%
- vrst/conc jeugd	35%	5%